

HRVATSKI SABOR

KLASA: 216-01/23-01/01

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 20. travnja 2023.

Hs**NP*216-01/23-01/01*65-23-02**Hs

P.Z. br. 474

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o strancima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskom saboru, aktom od 20. travnja 2023. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će predlagateljica Prijedloga zakona.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z. br. 474

HRVATSKI SABOR

zastupnica Katarina Peović

(Radnička fronta)

Zagreb, 20. 4. 2023. godine

Hs**NP*216-01/23-01/01*6531-23-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno: 20-04-2023		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed	
216-01/23-01/01	65	
Uredžbeni broj	Pril.	Vrij.
6531-23-01	1	9

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O STRANCIMA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90., 135/97., 130/00., 28/01., 76/10. i 5/14. - odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13., 113/16., 69/17. i 29/18.), podnosim Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o strancima.

Ujedno ću biti i predstavnica koja će sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela prilikom obrazlaganja Prijedloga.

Katarina Peović

zastupnica u Hrvatskom saboru

ZASTUPNICA KATARINA PEOVIĆ

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O STRANCIMA

Zagreb, 20. 4. 2023.

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14 – odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.)

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o strancima sadrži odredbe vezane za vizni sustav Republike Hrvatske, ulazak stranaca u Republiku Hrvatsku, rad stranaca, kratkotrajni privremeni i stalni boravak stranaca u Republici Hrvatskoj u okviru kojih su regulirani i instituti spajanja obitelji, srednjoškolskog obrazovanja i studiranja te znanstvenog istraživanja.

Područje ulaska, boravka i rada stranaca u Republici Hrvatskoj sada je uređeno važećim Zakonom o strancima (NN 133/20) koji se primjenjuje od 1. siječnja 2021. godine.

Prijedlogom zakona iz 2020. godine predložene su odredbe koje, za razliku od dotadašnjeg Zakona o strancima, na drugačiji način reguliraju njihovo zapošljavanje. Predviđeno je, a zatim i usvojeno da se više neće utvrđivati godišnja kvota dozvola za zapošljavanje stranaca, a poslodavci će se moći za pronalaženje radne snage obratiti Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, koji će im izdati mišljenje za zapošljavanje stranaca. Propisano je da se prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvola za boravak i rad prilaže pozitivno mišljenje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a Vlada Republike Hrvatske više neće propisivati godišnju kvotu dozvola za zapošljavanje stranaca.

U 2022. godini izdano je 20 000 dozvola više nego prve godine primjene novog zakona.

Prema podacima MUP-a, u RH je tijekom 2022. temeljem dozvola za boravak i rad radio ukupno 124.121 radnik iz trećih zemalja. 79.458 dozvola je izdano za novo zapošljavanje, 27.827 ih je produljeno, a 16.836 izdano za sezonske radnike.

Takav priljev radnika iz trećih zemalja koji, prema vlastitim svjedočanstvima i izvješćima pučke pravobraniteljice i nevladinih organizacija, žive i rade u vrlo teškim uvjetima, snižava cijenu rada po kojoj je Hrvatska bila na europskom začelju i u trenutku donošenja novog zakona.

Prema podacima Eurostata prosječna cijena sata rada u Hrvatskoj u 2022. godini iznosila je 12,1 euro, u Europskoj uniji 30,5 eura, dok je u eurozoni iznosila 34,3 eura.

Test tržišta rada, uveden kao zamjena za kvotni sustav zapošljavanja, u praksi se pokazao kao "pro forma" korak u proceduri koji omogućuje da se strani radnici uvoze bez kontrole i stvarne potrebe čak i za zanimanja koja nisu deficitarna.

Nedostatak radne snage znači povećanje cijene radne snage i dizanje ionako niskih plaća u Hrvatskoj, dok ovako zakonski osmišljena i provedena liberalizacija uvoza radne snage znači stagniranje plaća.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Članak 1.

U Zakonu o strancima (NN 133/2020, 114/22, 151/22) članak 97. stavak 3., točka 2. mijenja se i glasi:

“Vlada Republike Hrvatske Odlukom utvrđuje godišnju kvotu za zapošljavanje stranaca najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu za produženje već izdanih dozvola i novo zapošljavanje.”

Članak 2.

Naslov iznad članka 98. i članak 98. mijenjaju se i glase:

“Naknada za obavljeni rad”

(1) Naknada za obavljeni rad stranog radnika se jamči stranom radniku u visini prosječne plaće u branši u koji je strani radnik došao obavljati rad.

(2) Naknadom za obavljeni rad iz stavaka 1. ovoga članka ne smatra se naknada stvarno nastalih troškova zbog i za vrijeme stranog radnika, kao što su troškovi putovanja, hrane, smještaja niti davanja u naravi, ako je je domaći poslodavac dužan osigurati stranom radniku prema zakonodavstvu Republike Hrvatske, odnosno na temelju obveze koja proizlazi iz prava koje se primjenjuje na radni odnos domaćega radnika.

(3) Novčana sredstva koja se na temelju posebnog propisa kojim se uređuju radi poslovanje dobrovoljnih mirovinskih fondova uplaćuju u zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond radnika člana fonda ne smatraju se naknadom za obavljeni rad iz stavaka 1. ovoga članka.

Članak 3.

Naslov iznad članka 101. i članak 101. brišu se.

Članak 4.

U članku 104., stavci 1. i 2. brišu se. Dosadašnji stavci od (3) do (12) postaju stavci od (1) do (10).

Članak 5.

U članku 110. mijenja se naslov u „Izdavanje dozvole za boravak i rad bez kvotnog ograničenja i mišljenja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje”.

U članku 110. riječi “Bez provedbe testa tržišta rada iz članka 98. ovoga Zakona i bez mišljenja područne službe odnosno ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iz članka 99. ovoga Zakona, a” brišu se.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE ODREDBI ZAKONA

Uz članak 1.

Test tržišta rada već su u e-savjetovanju pri donošenju prethodnih izmjena i dopuna ovog Zakona negativnim ocijenili sindikati, kao i nakon prvog čitanja Zakona. Isticalo se već onda da test tržišta rada predstavlja najslabiju kariku predloženih izmjena i dopuna Zakona i predviđenog sustava zapošljavanja jer iako poslodavci i dalje formalno imaju obvezu nedostajuće radnike tražiti prije svega u domaćim radnicima kroz posredovanje HZZ-a, to je izmjenama i dopunama Zakona iz 2020. Godine pretvoreno u čistu formu. Naime, i dalje navedena potraga može biti provedena samo kako bi se ispunila forma, jer se poslodavac i radnik moraju dogovoriti oko uvjeta rada i domaći radnik, naravno, ima slobodu odbiti posao ako nije zadovoljan ponuđenim uvjetima. Onog trenutka kada domaći radnik odbije posao, poslodavac može zatražiti izdavanje dozvole za rad stranom radniku, jer domaćeg, pod uvjetima koje je postavio - nije našao.

Kvotni sustav koliko-toliko održava mogućnost dizanja cijene rada, jer kvote znače ograničavanje mogućnosti da poslodavac snižava cijenu rada računajući s radnom snagom iz trećih zemalja, koja je spremna raditi za niže plaće od domaćih radnika.

To se u dvije i pol godine, od kako su izglasane izmjene Zakona o strancima koje su ukinule kvote - pokazalo kao točnim. Liberalizacija uvoza radne snage desila se na štetu domaćih radnika, osobito u zanimanjima koja nisu bila deficitarna na tržištu rada (primjerice dostavljači, vozači), a gdje su poslodavci posegnuli za ovom metodom snižavanja cijene radne snage uvozom stranih radnika. Ti su se radnici često putem agregatora i agencija našli i u robovlasničkim radnim uvjetima, a često je na djelu i trgovina ljudima.

Takvu ocjenu potvrđuje izvješće pučke pravobraniteljice koje za 2022. godinu koje utvrđuje porast stranih radnika koji često nisu upoznati s pravima iz radnog odnosa,

mogućnostima sindikalnog organiziranja, kao ni pravima i obvezama reguliranim Zakonom o strancima. Stranci, državljani trećih zemalja često rade bez dozvole, ne isplaćuju im se plaće, poslodavci ne vode evidenciju o rasporedu radnog vremena, te je čest nezakonit i neplaćen prekovremeni rad.

Kako upozorava pravobraniteljica stranci glavnom nisu upoznati s načinima zaštite prava iz radnog odnosa, a nepoznavanje hrvatskog, nerijetko i engleskog jezika, otežava zaštitu povrijeđenih prava. Najčešće su zapošljavani putem agencija za posredovanje kao jeftinija radna snaga u uslužnim djelatnostima, graditeljstvu i poljoprivredi.

Pravobraniteljica je izdala naputak Državnom inspektoratu da pojača nadzor nad zakonitostima zapošljavanja i rada te uvjete u kojima rade državljani trećih zemalja. Također utvrđeno je, prema podacima MUP-a, tijekom 2022. temeljem dozvola za boravak i rad radio ukupno 124.121 radnik iz trećih zemalja. Pri tome je čak 79.458 dozvola je izdano za novo zapošljavanje.

S porastom broja zapošljavanja raste i osnovana sumnja, sukladno podacima DIRH-a, u 2022., da je za poslodavce radilo čak 526 državljana trećih zemalja protivno Zakonu o strancima, što je 169 više nego 2021. Godine. Dakle riječ je o porastu za više od 47% na godišnjoj razini.

Uz članak 2.

Potrebno je u potpunosti izbrisati članak koji je omogućio da "test tržišta rada" zamijeni kvote, jer se testom ne dobiva realno stanje stvari. S druge strane, potrebno je zaštititi strane radnike izjednačavajući njihove uvjete rada s domaćim radnicima.

Problem niskih plaća i navodno „nedostatka radne snage” može se riješiti tako da se podignu plaće odnosno naknade za rad u onim branšama gdje postoje domaći radnici i gdje je uvoz radnika iz trećih zemalja potaknut nastojanjima poslodavaca da neopravdano snize cijenu radne snage (primjerice u sektoru dostavljača). Naknada u

visini prosječne plaće u branši u kojoj je strani radnik zaposlen osigurava da neće biti tzv. dampinga cijene radne snage.

Razlog ekstenzivnog iseljavanja mladih ljudi nestaje ako se podignu naknade za rad. Domaća radna snaga koja odlazi iste poslove obavljati u bogate EU zemlje, potaknut će se za ostanak kod kuće.

Uz članak 3.

Obrazloženje isto kao i u prethodnom članku.

Uz članak 4.

Brišu se stavci članka o dozvoli za boravak vezanoj uz test tržišta rada. Dozvola za boravak i rad treba biti regulirana kvotama.

Uz članak 5.

Prethodna obrazloženja vezana uz test tržišta rada i potrebu njegovog ukidanja primjenjuju se i na ovaj članak. Test tržišta rada loša je zamjena za kvotni sistem, stoga kvotni sistem treba zadržati. „Nedostatak” radne snage znači povećanje cijene radne snage i dizanje ionako niskih plaća u Hrvatskoj, dok liberalizacija uvoza radne snage znači stagniranje plaća.

Uz članak 6.

Propisuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Izdavanje dozvole za boravak i rad na temelju mišljenja Hrvatskog zavoda za
zapošljavanje

Članak 97.

(1) Ministarstvo, putem policijske uprave odnosno policijske postaje, može izdati dozvolu za boravak i rad državljaninu treće zemlje koji ispunjava uvjete iz članka 59. ovoga Zakona, a na temelju pozitivnog mišljenja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: područna služba odnosno ured Hrvatskog zavoda za zapošljavanje).

(2) Ministarstvo, putem policijske uprave odnosno policijske postaje, po službenoj dužnosti će od područne službe odnosno ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje zatražiti mišljenje iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Zahtjevu za izdavanje dozvole za boravak i rad iz stavka 1. ovoga članka prilaže se:

1. ugovor o radu

2. dokaz o ispunjavanju zahtjeva poslodavaca traženih u testu tržišta rada koji se odnose na razinu obrazovanja, obrazovnu kvalifikaciju, radno iskustvo i sve druge uvjete koje zahtijeva poslodavac.

(4) Uz dokaze iz stavka 3. ovoga članka zahtjevu se prilaže i rješenje o priznavanju inozemne stručne kvalifikacije sukladno posebnom propisu ako se radi o zapošljavanju državljanina treće zemlje koji će obavljati reguliranu profesiju prema popisu reguliranih profesija u Republici Hrvatskoj.

(5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, dozvola za boravak i rad može se izdati bez provedbe testa tržišta rada i mišljenja područne službe odnosno ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ako se radi o zapošljavanju sezonskog radnika u poljoprivredi, šumarstvu,

ugostiteljstvu i turizmu na području Republike Hrvatske u trajanju do 90 dana tijekom kalendarske godine ili ako se radi o produljenju dozvole za boravak i rad za istog poslodavca i istog državljanina treće zemlje.

Test tržišta rada

Članak 98.

- (1) Prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za boravak i rad poslodavac je dužan zatražiti provedbu testa tržišta rada kod područne službe odnosno ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje osim u slučajevima iz članka 92. ovoga Zakona ako se radi o produljenju dozvole za boravak i rad za istog poslodavca i istog državljanina treće zemlje, članka 101., članka 104. stavka 2. i članka 110. ovoga Zakona.
- (2) Test tržišta rada iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća provjeru stanja u evidenciji nezaposlenih osoba i postupak posredovanja u cilju zapošljavanja radnika s nacionalnog tržišta rada.
- (3) Područna služba odnosno ured Hrvatskog zavoda za zapošljavanje provest će postupak posredovanja ako u evidenciji nezaposlenih osoba ima osoba koje ispunjavaju zahtjeve poslodavca za zapošljavanje.
- (4) O rezultatu testa tržišta rada područna služba odnosno ured Hrvatskog zavoda za zapošljavanje obavijestit će poslodavca najkasnije u roku od 15 dana od dana traženja poslodavca.
- (5) Ako je test tržišta rada pokazao da u evidenciji nezaposlenih osoba nema raspoloživih osoba koje ispunjavaju zahtjeve poslodavca za zapošljavanje ili se oni ne mogu ispuniti migracijama nezaposlenih osoba u zemlji, poslodavac može zatražiti dozvolu za boravak i rad, u roku od 90 dana od dana zaprimanja obavijesti o rezultatu testa tržišta rada.

(6) Ministar nadležan za rad pravilnikom kojim se uređuje vođenje evidencija Hrvatskog zavoda za zapošljavanje propisuje način, sadržaj i postupak izdavanja obavijesti o rezultatu testa tržišta rada.

Članak 101.

(1) Na temelju stanja na nacionalnom, regionalnom i lokalnom tržištu rada u pogledu broja i strukture nezaposlenih osoba te potreba pojedinih gospodarskih djelatnosti, Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zapošljavanje donijet će odluku o zanimanjima za koja poslodavac nije dužan zatražiti provedbu testa tržišta rada iz članka 98. stavka 1. ovoga Zakona i ispunjavati uvjet iz članka 99. stavka 8. ovoga Zakona.

(2) Procjena stanja i potreba iz stavka 1. ovoga članka utvrđivat će se na temelju kriterija koji se odnose na:

1. zanimanja koja nedostaju na nacionalnom, regionalnom i lokalnom tržištu rada, a ne mogu se nadomjestiti migracijama u zemlji
2. provedbu strateških i investicijskih projekata i
3. druge okolnosti važne za gospodarski rast i održivi razvoj.

(3) Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zapošljavanje dužno je pratiti stanje i potrebe iz stavka 1. ovoga članka i u skladu s tim, bez odgode, izvršiti izmjene i dopune Odluke iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Odluka iz stavka 1. ovoga članka objavit će se na mrežnim stranicama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Dozvola za boravak i rad za sezonske radnike

Članak 104.

(1) Državljaninu treće zemlje može se odobriti dozvola za boravak i rad kao sezonskom radniku ako ispunjava uvjete iz članaka 59. i 97. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka u poljoprivredi, šumarstvu, ugostiteljstvu i turizmu do 90 dana, nije potrebna provedba testa tržišta rada i mišljenje područne službe odnosno ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

(3) Sezonski radnik može raditi na temelju dozvole za boravak i rad za sezonski rad do 90 dana ili do šest mjeseci.

(4) Državljanin treće zemlje koji dolazi raditi kao sezonski radnik do 90 dana nije dužan ishoditi dozvolu boravka sukladno članku 168. ovoga Zakona.

(5) Dozvola za boravak i rad za sezonski rad može se odobriti sezonskom radniku ako:

1. ima valjanu stranu putnu ispravu za vrijeme važenja dozvole za boravak i rad
2. ima valjani ugovor o radu
3. ima osiguran primjeren smještaj
4. ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje
5. nema zabranu ulaska u Republiku Hrvatsku i boravka u Republici Hrvatskoj ili izdano upozorenje u SIS-u u svrhu zabrane ulaska.

(6) Obvezno zdravstveno osiguranje za sezonskog radnika dokazuje se ugovorom o radu na temelju kojeg ga poslodavac prijavljuje regionalnim uredima ili područnim službama ili ispostavama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje radi ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja sukladno propisu kojim se uređuje obvezno zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj.

(7) Uvjeti za odobrenje dozvole za boravak i rad za sezonski rad iz stavka 5. točaka 2. i 3. ovoga članka moraju biti u skladu s propisima Republike Hrvatske i kolektivnim ugovorom koji obvezuje poslodavca.

(8) Sezonski radnik kojem je najmanje jednom tijekom prethodnih pet godina izdana dozvola za boravak i rad za sezonski rad i koji nije postupao suprotno odredbama ovoga Zakona koje se odnose na sezonske radnike ne mora ispunjavati uvjet iz stavka 5. točke 3. ovoga članka za odobrenje dozvole za boravak i rad za sezonski rad.

(9) Pod osiguranim primjerenim smještajem za odobrenje dozvole za boravak i rad za sezonski rad smatra se smještaj koji sezonskom radniku osigurava primjeren životni standard tijekom cjelokupnog boravka, a o svakoj promjeni smještaja sezonski radnik i poslodavac iz stavka 10. ovoga članka obavještava policijsku upravu odnosno policijsku postaju u roku od osam dana od dana promjene.

(10) Kada je poslodavac osigurao smještaj ili je on posrednik u osiguravanju smještaja:

1. od sezonskog radnika može se zahtijevati plaćanje najamnine čiji iznos nije previsok u usporedbi s njegovim netoprivicima od rada i u usporedbi s kvalitetom smještaja, a takva se najamnina ne smije automatski odbijati od plaće sezonskog radnika

2. poslodavac sezonskom radniku dostavlja ugovor o najmu ili istovrijedan dokument u kojem su jasno navedeni uvjeti najma za smještaj

3. poslodavac osigurava da smještaj zadovoljava opće zdravstvene i sigurnosne norme koje su na snazi u Republici Hrvatskoj.

(11) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(12) Ministar pravilnikom iz članka 6. stavka 6. ovoga Zakona propisuje tehničke uvjete primjerenog smještaja, način plaćanja najamnine za smještaj sezonskog radnika te dokumentaciju koju je potrebno priložiti zahtjevu iz ovoga članka.

Izdavanje dozvole za boravak i rad bez testa tržišta rada i mišljenja Hrvatskog zavoda
za zapošljavanje

Članak 110.

Bez provedbe testa tržišta rada iz članka 98. ovoga Zakona i bez mišljenja područne službe odnosno ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iz članka 99. ovoga Zakona, a na zahtjev državljanina treće zemlje ili poslodavca, Ministarstvo, putem policijske uprave odnosno policijske postaje, može izdati dozvolu za boravak i rad:

1. stranom dopisniku, akreditiranom u Republici Hrvatskoj ili izvjestitelju stranih medija
2. ključnom osoblju u trgovačkim društvima, podružnicama i predstavništvima
3. državljaninu treće zemlje radi samozapošljavanja u trgovačkom društvu u kojem ima vlasnički udio najmanje 51 % ili u obrtu u kojem ima vlasnički udio najmanje 51 %
4. visokokvalificiranom državljaninu treće zemlje koji ispunjava uvjete za izdavanje EU plave karte
5. državljaninu treće zemlje pružatelju usluga u ime ili za inozemnog poslodavca koji nema pravo poslovnog nastana u državi članici EGP-a i ne radi se o povezanim društvima kako je propisano člankom 3. stavkom 1. točkom 15. ovoga Zakona
6. učiteljima i nastavnicima radi izvođenja nastave u školskim ustanovama na jeziku i pismu nacionalnih manjina
7. profesionalnim sportašima ili sportskim djelatnicima
8. umjetnicima za rad u ustanovama u kulturi, stručnjacima na području zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivistike u Republici Hrvatskoj
9. državljanima trećih zemalja koji su zasnovali radni odnos u stranim udrugama koje su registrirane kao strana udruga u Republici Hrvatskoj i još najmanje tri države

10. državljanima trećih zemalja koji su članovi zakladnih tijela predstavništava stranih zaklada i fundacija upisanih u Upisnik predstavništava stranih zaklada i fundacija u Republici Hrvatskoj
11. radi provedbe programa mobilnosti djece i mladih koje Republika Hrvatska provodi u suradnji s drugim državama
12. znanstvenim istraživačima koji se zapošljavaju na znanstvena, znanstveno-nastavna ili druga istraživačka radna mjesta u znanstvenim pravnim osobama
13. profesorima – izvornim govornicima stranih jezika, lektorima i drugim nastavnicima koji izvode nastavu na hrvatskim visokim učilištima i drugim obrazovnim ustanovama ili registriranim međunarodnim školama i školama stranih jezika
14. državljanima trećih zemalja radi provođenja međunarodnog ugovora
15. državljaninu treće zemlje koji je rukovoditelj, stručnjak ili pripravnik premješten unutar društva
16. državljaninu treće zemlje premještenom unutar društva u svrhu dugoročne mobilnosti
17. državljanima trećih zemalja koji dolaze na određeno razdoblje za obavljanje određenih poslova sukladno sporazumima koje je Vlada zaključila s trećim zemljama
18. državljaninu treće zemlje koji je na specijalizaciji u Republici Hrvatskoj u djelatnosti zdravstva sukladno propisima kojima se uređuje područje zdravstva
19. državljaninu treće zemlje koji dolazi radi provođenja strateških investicijskih projekata ili je nositelj poticajnih mjera sukladno propisu o poticanju ulaganja
20. civilnom i vojnom dužnosniku vlada drugih zemalja koji u Republiku Hrvatsku dolaze raditi na temelju ugovora o suradnji s Vladom
21. predstavniku ili osoblju vjerskih zajednica koji obavljaju isključivo vjerske ili karitativne poslove

22. državljaninu treće zemlje radi obavljanja prakse u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu akreditiranom u Republici Hrvatskoj

23. volonteru na temelju programa međunarodne razmjene i suradnje volontera, a ako volontira izvan programa međunarodne razmjene, mora imati suglasnost tijela nadležnog za provođenje volonterskog programa

24. državljaninu treće zemlje u svrhu pripravnništva kod subjekta domaćina na temelju Sporazuma o osposobljavanju

25. državljaninu treće zemlje radi obavljanje stručne prakse, usavršavanja ili volontiranja u okviru Programa Unije, programa za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ i njegovih sljednika, programa Europskih snaga solidarnosti kao i ostalih međunarodnih programa te ostalih programa i inicijativa koje provode ministarstva nadležna za obrazovanje, znanost te volonterstvo, koji ne mora priložiti dokaz da je subjekt domaćin u posjedu police osiguranja od odgovornosti prema trećim osobama

26. državljaninu treće zemlje radi obavljanja poslova na plovilima i koji je upisan u popis posade

27. osobama koje obavljaju poslove nadzora i inspekcije remonta i izgradnje brodova odnosno poslove nadzora ili inspekcije proizvodnje, montaže opreme, strojeva i drugih postrojenja na temelju ugovora o izvozu ili narudžbi stranog naručitelja u području brodogradnje

28. upravnom osoblju, stručnjaku, nastavniku i predavaču stranih kulturnih, obrazovnih i znanstvenih institucija koji u Republici Hrvatskoj obavljaju poslove u okviru programa kulturne i obrazovne suradnje, kao i upravnom osoblju, stručnjaku, nastavniku i predavaču stranih kulturnih, obrazovnih i znanstvenih institucija koje u Republici Hrvatskoj imaju svoje podružnice, ako dolaze iz matične institucije

29. umjetniku, autoru, tehničkom i ostalom nužnom osoblju koje sudjeluje na snimanju zahtjevnih audiovizualnih djela

30. ostalim nužnim osobama, osim osobama koje su premještene unutar društava, kako je definirano Protokolom o pristupanju Republike Hrvatske Marakeškom ugovoru o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije.